

SPREHOD PO JUGOSLOVANSKIH IN TUJIH REVIJAH

Dobršen del trojne številke (29–30–31) varaždinskega časopisa Gesta je posvečen primerjalnemu preučevanju jugoslovanskih književnosti. O tem je bilo v Varaždinu posvetovanje, s katerega so v Gesti objavljeni prispevki literarnih zgodovinarjev, po referatih pa so pripravili še razpravo, v kateri je sodeloval tudi Janko Kos. Sicer pa je v časopisu objavljena tudi Kosova razprava *Tematizacija slovenstva in jugoslovanstva v poeziji slovenskih razsvetlencev*. Za raziskovanje deleža slovenske književnosti v preučevanju jugoslavistike je zanimivih še več drugih sestavkov. Tako je Zvonko Kovač ponudil načrt primerjalne zgodovine jugoslovanskih književnosti. Manfred Jähnichen je prispeval beležke za lirske skice v sodobnih jugoslovanskih književnostih. Branko Biočina je predaval o Davičevem romanu *Pesem* in tipologiji negativnega junaka ter to postavil v kontekst del Miška Kranjca, Cirila Kosmača, Prežihovega Voranca in Antona Ingoliča. Zvonimir Bartolić piše o hrvaških prevodih Trubarjevih knjig in pri tem opozarja, da je to eno najbolj protislovnih področij celotne hrvaške in slovenske protestantske književnosti. Ivan Cesar v razpravi o medsebojnem prevajanju jugoslovanskih književnosti – razlaganju in komparativisti besedila razmišlja o tem, kako in zakaj je prevajal Tone Potokar. Alojz Jembrih je svoj prispevek naslovil *Dragutin Domjanić pri Slovencih*. Mirjana Strčić piše o Jovanu Sundečiću v povezavi s hrvaško, srbsko in črnogorsko književnostjo ter omenja med drugim tudi Sundečićeve stike z Ljudevitom Gajem.

*

Dvojna številka (1–2) zagrebškega Forum prinaša referat Radoslava Katičiča o latinski pismenosti in književni omiki na Hrvaškem v IX. stoletju in v njem obravnava srednjeveške spomenike in

zapis. Petar Šegedin objavlja poglavje iz svojega romana z naslovom *Poraz*. Zvane Črnja pa je napisal esej z naslovom *Pogovor s sencami* in ga objavil kot pismo iz Portoroža, kjer se je mudil na Srečanju pisateljev ob meji.

*

Četrta številka novosadskega časopisa *Nový život* prinaša prispevek Vladimíra Valentika o slikarskem delu Zuzke Medvedove; zapis je nastal ob odprtju galerije v Petrovcih, kjer je stalna zbirka del te slikarke, ki je umrla pred štirimi leti. Michal Harpán je z naslovom *Čas Zuzke Turanove* prispeval razpravo o romanu slovaškega pisatelja Jana Čajaka mlajšega *Zuzka Turanová*. Jozef Mlacek je napisal prispevek k značilnosti frazeologije v zbirki *Neoforum latino-slavonicum*, ki jo je objavil Daniel Sinapius Horčíčka starejši in v kateri so pregovori, reki in daljša ustaljena frazeološka rekla.

*

Dvanajsto številko reških Dometov napolnjujejo prispevki enega samega pisca. Lujo Margetić piše o Tarsatici, to je o antičnem in zgodnj srednjeveškem naselju na področju današnje Reke. Celotna razprava je objavljena tudi v italijanski. Drugi prispevek govori o vinodolski občini in njenem prebivalstvu – »kmetih«. Zadnji prispevek pa je Lujo Margetić napisal kot opombe o mejah tergestovskega agra v času cesarja Avgusta. V sestavku je v ospredju osvojeno ozemlje rimskega cesarstva s središčem v današnjem Trstu. Pri tem se Lujo Margetić sklicuje tudi na našega zgodovinarja Milka Kosa, ki postavlja severne meje tega ozemlja med drugim tudi na področje Snežnika, Vrhnike, Logatca, Hrušice in Vipavske doline do Soče.

*

V drugi številki vzhodnoberlinskega časopisa *Neue Deutsche Literatur* objavlja Erik Neutsch pripoved z naslovom

Claus in Claudia. Odlomek iz obsežnejšega besedila z naslovom *Anamneza poklica* je prispeval Dietmar Beetz. *Zaton zmagovalca* je naslov romana, ki ga piše Wolfgang Schreyer in katerega odlomek je skupaj s pisateljevim komentarjem objavljen v tej številki.

*

V osmi številki čedajškega Doma poročajo o proslavi obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki so jo pripravili v Tolminu, in na kateri so ob osemdesetletnici odlikovali tudi tri beneškoslovenske duhovnike: Pasqualeja Guiona, Angela Cracina in Valentina Birtiga. Objavljeno je tudi poročilo s predstavitev knjige Paola Petriciga z naslovom *Za prgišče slovanske grude*. Knjiga je izšla v Trstu, predstavili pa so jo v Špetru Slovenov. V njej so opisana povojna dogajanja v Benečiji ob razmejevanju. Sicer pa je ta številka Doma posvečena spominu Maria Laurenciga, ste-

bra slovenstva v Benečiji in enega zadnjih Čedermancev, ki je umrl pred nedavnim. Naslovnica in v celoti obe notranji strani so polne zapisov o tem pokončnem Slovincu, poročil o njegovem dolgoletnem delovanju ter govorov in posnetkov z njegovega »velikanskega pogreba« v Štuoblanku, kjer je župnikoval skoraj 55 let. Objavljeni so poslovilni govori županov dveh občin, Izidorja Predana v imenu slovenskih organizacij ter videmskega nadškofa Alfreda Battistija, ki so spregovorili tritisočglavi množici. Iz objavljenih govorov je mogoče zvedeti, da je bil pre Mario ustanovitelj lista Dom, predsednik Beneškega gledališča in sodelavec sleherne beneškoslovenske kulturne prireditve. Emil Cencig mu je v tej številki med drugim zapisal: »Prepričan je bil, da narod mora ohraniti svoj jezik, svojo kulturo, kajti samo tako ohrani svojo dušo, svojo posebnost in ne izumre. Vse, kar je pre Mario počel, je delal iz ljubezni in dobrote.« A. A.

Spročilo bralcem

Vemo, da ni potrebno, saj je inflacija postala že bistvo našega življenja, pa vendar: nobena periodika ne more več predvideti gibanja tiskarniških, poštnih in drugih stroškov, da bi lahko vsaj za pol leta naprej določila kolikor mogoče realno naročnino in ceno posamezne številke. Po trenutnih izračunih bi naj bila naročnina do konca leta (še pet števil, vključno s pričujočo dvojno) 200.000 din, seveda samo za tiste, ki jo bodo vplačali takoj po prejemu položnice; za morebitne zamudnike, ki jih doslej pri Sodobnosti skoraj nismo poznali, pa bomo zamujeno prednaročnino sproti revalorizirali. Tudi ceno posamezne številke v prosti prodaji bomo določali sproti, tokrat, ker je dvojna, je 80.000 din (torej 40.000 + 40.000). Kot vsa kulturna in znanstvena periodika Sodobnost lahko izhaja le ob izdatni družbeni podpori, zato je sleherna številka z ekonomskega vidika pravzaprav že blizu darila. O tem se lahko tudi sami prepričate, primerjajte ceno ene številke Sodobnosti s ceno knjige (ki je tudi subvencionirana, vendar manj), zato naj vas nova revalorizacija ne prestraši, ostanite zvesti naročniki in bralci, saj samo tako, skupaj, drug z drugim, bomo prebrodili te težke čase, ki spodjedajo že temelje slovenske kulture ne manj kot naš vsakdanji standard.

Hvala za zaupanje in zvestobo

Uredništvo